

UTAZÁS EGY SZEGEDI KOPONYA KÖRÜL

HORVÁTH DEZSŐ: KLINIKAI FELTÁMADÁS

Nem véletlen a Karithyregényre való utalás – Horváth Dezső is az agyműtétje történetét írta meg, igaz, neki már nem kellett Svédországba utaznia, Szegeden is megtalálta a maga Olivecrona professzorát – dr. Bodosi Mihály személyében. Tovább nem érdemes a hasonlóságokat keresni – Karinthy Frigyes egész életművét összefoglaló létfilozófiai esszéregényt alkotott, míg Horváth Dezsőt jóval szerényebb szándék vezette – újságíróként, önmagát is riportalannak tekintve, betegségéről és kórházi élményeiről írt riportkönyvet, a műfajnak megfelelő eszközökkel, de a tőle megszokott sziporkázóan szellemes, ha nem tudnám, hogy dunántúli, azt mondanám: „góbés” stílusban. A népies bájú évődéseknek azonban különös árnyalatot kölcsönöz, hogy a fenyegető halált szólítja meg velük – talán éppen ezzel riasztotta el az öreg kaszást, aki nem nagyon érti a halandók humorát... Sok ember, ha veszélyben érzi magát, bezárul, mások bajára már nincs szeme. Horváth Dezső viszont, az első megrázkódtatáson túljutva, elkezd figyelni – a betegtársak kór- és kortünete, a beszélgetésekből kibontakozó emberi sorsok éppúgy foglalkoztatják, mint a klinika belső élete, még egy elromlott csap csapnivaló szerelői – az „állami” szolgáltatók jellegzetes figurái – is bekerülnek a „láttelepbe”. (1984 a könyv belső ideje.) Portrék és miniportrék sorakoznak egymás mellett s – mint egy pravoszláv ikonon – a főalak körül, aki természetesen nem más, mint az életmentő Bodosi professzor, az ő szakmai és emberi kvalitásainak ábrázolása ismét Karinthy Olivecrona-portréját idézi.

A könyv első fejezete a saját műtét krónikája, a másik kettőben a betegség nem, de a főhős személye megváltozik – egy huszonéves tolnai lány harcol benne az életéért és – a műtét után – az újrakezdésért. A megpróbáltatásait hősiezen viselő lányra Bodosi profeszszor hívta fel a már gyógyuló szerző figyelmét. A lány – Baba – agyából teniszlabda nagyságú daganatot kellett eltávolítani: ha életben marad, akkor is megbénulhat a fél oldala, mindenekelőtt a jobb keze, s ez egy zenekari muzsikos számára sokkal nagyobb tragédia, mint mondjuk egy újságírónak, aki bal kézzel is lepötyögtetheti cikkeit az írógépen. És a boldogság lehetőségének elvesztését jelenti a férjhezmenés előtt álló fiatal lánynak. Horváth Dezső, aki hasonló korú lányát épp

„Miután a róla szóló fejezetet és megrázóan tiszta naplóját elolvasva, a könyv végére értem, nem tudtam megállni, hogy fel ne hívjam Dezső barátomat: – S mi lett azután ezzel az elbűvölő teremtéssel? „Férjhezment, két gyereket szült. Egészséges, mint a makk.” – Akárcsak te. – „Akárcsak én.”

Másban úgyse nagyon bízhatunk...

(Délmagyarország, 1991. december 27.)

Következő oldal →